

LA IAȘI, „TOSCA” ANIVERSARĂ

(Costin Popa – 10 noiembrie 2015)

Există o tradiție la Opera Națională Română Iași ca inaugurarea importantei instituții naționale de cultură să fie sărbătorită anual, chiar la data de 3 noiembrie, când primul spectacol de operă a încântat publicul local. Titlul ales atunci fiind „Tosca” de Puccini, era firesc ca el să marcheze de fiecare dată aniversarea înființării companiei. S-au scurs 59 de ani.

În 2015, o distribuție specială a figurat pe afiș, cu invitați în rolurile principale, care au însoțit ansamblurile teatrului.

În întruchiparea personajului titular...

Marius Vlad Budoiu
și Nadia Cerchez

... am reîntâlnit-o pe soprana Nadia Cerchez, 30 de ani, originară din Republica Moldova, cu studii la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, completate cu un masterat la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. O ascultasem pentru prima dată, acum câțiva ani, în municipiul de pe Someș și îi sesizasem potențialul artistic. De atunci, a debutat la Opera Maghiară, a cântat la Opera Națională Română din Cluj-Napoca, iar la Teatrul Național din Szeged, recent, a interpretat roluri dificile precum Lady Macbeth din „Macbeth” de Verdi și Tosca.

La Iași, i-am regăsit glasul frumos colorat și bogat îmbrăcat în armonice, a cărui consistență servește bine partiturile de vocalitate lirică-spintă. A cântat cu omogenitate și accente potrivite datorite frazelor arhetipalului personaj. Sigur că dramatismul actului secund a tensionat-o și extremul acut a adus, pe ici, pe colo, tente de stridență, iar la finele celebrei arii „Vissi d’arte” a secvenționat sunetele descendente La bemol – Sol, ce urmează culminației. Oboseala a fost însă rapid recuperată, pentru un act ultim exemplar.

Actriței Nadia Cerchez, înaltă, suplă și cu ținută de divă, îi mai rămân de polișat – odată cu rodajul și acumularea experienței – unele relaționări, unele atitudini în detalierea profilului psihologic al eroinei. Perspectivele carierei sunt însă majore.

Marius Vlad Budoiu...

...a venit cu cartea de vizită a unui important tenor liric-spint, pe care a onorat-o cu prisosință în hainele lui Mario Cavaradossi. Cu timbru rotund, nobil și emisie de glas personalizată, specifică, artistul clujean a impresionat prin cântul eroic din primele două acte și prin atmosfera elegiacă cu care l-a învăluit pe ultimul. Tehnician de mare valoare, vocalist subtil și inteligent, atent la nuanțe, a expus măiestrite mezzecoci („Io lascio al mondo una persona cara”) și a sedus prin poetica evocatoare din cunoscuta arie „E lucevan le stelle”. Mult iubit de publicul ieșean, a obținut – pe merit – succesul serii.

Tot la Cluj...

Nadia Cerchez și
Lucian Petrean

... rezidează și baritonul Lucian Petrean, posesorul unui glas robust, solid și dominator, parcă făcut pentru rolul Scarpia. Vocea a sunat autoritar, fără asperități și inflexiunile eminate dramatiche ale odiosului personaj au fost minuțios puse în pagină („Ha più forte sapore...” sau „Se la giurata fede... Già mi strugea l’amor della diva!”), din actul secund, sunt numai două exemple). Doar câteva opacități s-au insinuat pe alocuri, îndeosebi în declamațiile de intrare „Un tal baccano in chiesa!” (primul act) sau „Tosca è un buon falco!” (actul al doilea), mai puțin explozive. Cu alură masivă, a înfățișat un Scarpia carnal, îndreptat către brutalitate, căruia blazonul de baron îi este departe.

Sub îndrumarea dirijorului Gheorghe Stanciu...

... pregătirea și derularea muzicală a spectacolului au fost bune. Șeful de orchestră, o baghetă experimentată, a condus - cu tempi adecvați și contraste remarcabile - un ansamblu instrumental aflat într-o seară cu adevărat festivă. A cântat îngrijit. Micile decalaje de la intrarea corului de copii sau din scena subsecventă Sacristanul- Scarpia au fost rapid rezolvate, iar cornul rebel de după reușita replică a Toscăi „Io quella lama gli piantai nel cor” (actul al III-lea) a trecut cvasi-neobservat.

Andrei Apreotesei
și Lucian Petrean

Admirabilă a fost alegerea vocilor din rolurile mici, întotdeauna garanție a unui teatru de calitate. Îi notez aici, ordonând, pe excelentul bas timișorean Gelu Dobrea (Sacristanul), pe basul Daniel Mateianu (Angelotti), pe tenorul Andrei Apreotesei (sonor Spoletta), dar și pe basul Victor Zaharia (debut ca Sciarrone). Poate doar baritonul Cătălin Berea (debut în rolul Temnicerul) a părut cu glas ușor uzat. Nu-i uit pe cei doi (invenție regizorală) Păstori, Maria Galan și Ștefan Gheorghe, membri ai Corului de copii condus de Raluca Zaharia.

Corul Operei a fost corespunzător pregătit de Manuel Giugula.

Producția, veche de câțiva ani...

.. este semnată de echipa bulgară Ognian Draganoff (regia) – Boris Stoyanov (decoruri) – Tzvetanka Petkova Stoyanova (costume). O montare în parametri clasici, cu decoruri economice și absolut funcționale, cu costume frumoase, poate prea uniform desenate și colorate (roșu) pentru coriștii primului act. Câteva soluționări regizorale ciudate au venit din dorința realizatorilor de a inova, de a epata.

Mă gândesc la adorația lui Scarpia în biserică, urcat pe un podium, la inutila scenetă cu soții Palmieri, inventată în debutul actului secund, la „satirii” care populează biroul șefului poliției romane... Ingenios a fost finalul în care Tosca a murit „absorbită” de îngeri, iar Cavaradossi a apărut martirizat, alături de Arhanghelul Mihail, în vârful Castelului Sant’Angelo. Remarc buna întreținere a spectacolului, datorată - desigur - asistenților de regie Anca Șerbănuță și Victor Zaharia.

Sărbătoarea Operei ieșene a fost la înălțime. La final, o ploaie de steluțe strălucitoare a inundat sala. Ca de obicei, pe lângă coordonarea în asigurarea calității artistice a serii, managerul Beatrice Rancea știe să marcheze momentele festive.